Պաշտոնական Վիճակագրության Հիմնարար Սկզբունքները

Տնտեսական և Սոցիալական Խորհուրդը՝

Վկայակոչելով Գլխավոր Վեհաժողովի ու Տնտեսական և Սոցիալական Խորհրդի վերջին որոշումները[1], կարևորելով պաշտոնական վիճակագրության հիմնարար նշանակությունն ազգային և գլոբալ զարգացման օրակարգի համար,

Հաշվի առնելով բարձր որակի պաշտոնական վիճակագրական տեղեկատվության կարևոր դերը վերլուծության և տեղեկացված քաղաքական որոշումների կայացման համար՝ ի նպաստ կայուն զարգացման, խաղաղության և անվտանգության, ինչպես նաև ավելի սերտացված աշխարհում փոխադարձ գիտելիքների և պետությունների ու ժողովուրդների միջև առևտրի համար, ինչը պահանջում է հրապարակայնություն և թափանցիկություն,

Հաշվի առնելով նաև այն, որ հանրության էական վստահությունը պաշտոնական վիճակագրական համակարգերի ամբողջականության և վստահությունը վիճակագրության հանդեպ մեծապես կախված է հիմնարար արժեքների և սկզբունքների հանդեպ ունեցած հարգանքից, որոնք հանդիսանում են ցանկացած հասարակության հիմք, որը ձգտում է ճանաչել ինքն իրեն և հարգել իր անդամների իրավունքները, և այս համատեքստում, վիճակագրական գործակալությունների պրոֆեսիոնալ անկախությունը և հաշվետվողականությունը շատ կարևոր են,

Ընդգծելով, որ արդյունավետ լինելու համար հիմնարար արժեքները և սկզբունքները, որոնք կառավարում են վիճակագրական աշխատանքը, պետք է երաշխավորվեն իրավական և ինստիտուցիոնալ շրջանակներով և լինեն հարգված բոլոր քաղաքական մակարդակներում և բոլոր շահառուների կողմից ազգային վիճակագրական համակարգերում,

Հաստատում է ստորև բերված Պաշտոնական Վիճակագրության Հիմնարար Սկզբունքները՝ ընդունված 1994թ.[2] և վերահաստատված 2013թ. Վիճակագրական Հանձնաժողովի կողմից, և առաջարկում դրանք հետագայում Գլխավոր Վեհաժողովի հավանությանը:

---

[1] Դրանք ներառում են Գլխավոր Վեհաժողովի 64/267 որոշումը "Համաշխարհային վիճակագրության օրվա" վերաբերյալ ու Տնտեսական և Սոցիալական Խորհրդի որոշումները՝ 2006/6 որոշումը վիճակագրական կարողությունների ամրապնդման վերաբերյալ և 2005/13 որոշումը 2010 թ. մարդահամարի և կացարանների հաշվառման համաշխարհային ծրագրի վերաբերյալ:

[2] Նախնական նախաբանը, որը օգտագործվել է սկզբունքների առաջին ընդունման համար 1994թ., տես Վիճակագրական Հանձնաժողովի հատուկ նիստի վերաբերյալ զեկույցը (E/1994/29), գլուխ V, որը հասանելի է՝ http://unstats.un.org/unsd/statcom/94report.pdf : Հիմնարար Սկզբունքների և դրանց պատմության վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը հասանելի է՝ http://unstats.un.org/unsd/dnss/gp/ fundprinciples.aspx

Պաշտոնական Վիճակագրության Հիմնարար Սկզբունքները

Սկզբունք 1. Պաշտոնական վիճակագրությունը հանդիսանում է անփոխարինելի տարր ժողովրդավարական հասարակութան տեղեկատվական համակարգում՝ տրամադրելով կառավարությանը, տնտեսությանը և հասարակությանը տվյալներ տնտեսական, ժողովրդագրական, սոցիալական և շրջակա միջավայրի իրավիճակի վերաբերյալ: Այդ նպատակով պաշտոնական վիճակագրությունը, որը բավարարում է գործնական օգտակարության չափանիշները, պետք է հավաքագրվի և հասանելի լինի անկողմնակալ սկզբունքով պաշտոնական վիճակագրական գործակալությունների կողմից՝ հարգելով քաղաքացիների իրավունքը հանրային տեղեկատվության հանդեպ:

Սկզբունք 2. Պաշտոնական վիճակագրության հանդեպ վստահության պահպանման համար վիճակագրական գործակալությունները՝ համաձայն խիստ պրոֆեսիոնալ նկատառումների, ներառյալ գիտական սկզբունքները և պրոֆեսիոնալ էթիկան, պետք է որոշեն վիճակագրական տվյալների հավաքագրման, մշակման, պահպանման և ներկայացման մեթոդները և ընթացակարգերը:

Սկզբունք 3. Տվյալների ճիշտ մեկնաբանումը դյուրինացնելու նպատակով, վիճակագրական գործակալությունները պետք է ներկայացնեն տեղեկատվություն համաձայն գիտական ստանդարտների՝ վիճակագրության աղբյուրների, մեթոդների և ընթացակարգերի վերաբերյալ:

Սկզբունք 4.Վիճակագրական գործակալություններն իրավունք ունեն լուսաբանելու վիճակագրության սխալ մեկնաբանումը և սխալ օգտագործումը:

Սկզբունք 5.Վիճակագրական նպատակների համար տվյալները կարող են կազմվել բոլոր տեսակի աղբյուրներից՝ լինեն դրանք վիճակագրական հետազոտություններ թե վարչական գրանցումներ: Վիճակագրական գործակալություններն ընտրում են աղբյուրը՝ կապված որակի, յուրաժամանակության, ծախսերի և ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածության հետ:

Սկզբունք 6.Վիճակագրական մշակման համար վիճակագրական գործակալությունների կողմից հավաքագրված անհատական տվյալները՝ անկախ այն հանգամանքից, թե դրանք վերաբերում են ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց, խիստ գաղտնի են և պետք է օգտագործվեն բացառապես վիճակագրական նպատակների համար:

Սկզբունք 7.Օրենքները, կանոնակարգերը և միջոցառումները, որոնց ներքո գործում են վիճակագրական համակարգերը, պետք է հրապարակվեն:

Սկզբունք 8. Երկրներում վիճակագրական գործակալությունների միջև համակարգումը շատ կարևոր է վիճակագրական համակարգում հետևողականության և արդյունավետության հասնելու համար:

Սկզբունք 9. Միջազգային հիմնադրույթների, դասակարգումների և մեթոդների օգտագործումը վիճակագրական գործակալությունների կողմից յուրաքանչյուր երկրում նպաստում է վիճակագրական համակարգերի հետևողականությանը և արդյունավետությանը բոլոր պաշտոնական մակարդակներում:

Սկզբունք 10. Երկկողմ և բազմակողմ համագործակցությունը վիճակագրությունում նպաստում է պաշտոնական վիճակագրության համակարգերի բարելավմանը բոլոր երկրներում: